

قطعنامه ۱۸۲۰ شورای امنیت (۲۰۰۸)

مصوب شورای امنیت سازمان ملل متحد

در جلسه ۵۹۱۶ مورخ ۱۹ ژوئن ۲۰۰۸^۱

S/RES/1820 (2008)

شورای امنیت،

با تأیید تعهد خود به ادامه و اجرای کامل قطعنامه ۱۳۲۵ (۲۰۰۰)، ۱۶۱۲ (۲۰۰۵) و ۱۶۷۴ (۲۰۰۶) و با یادآوری اعلامیه های رئیس شورا در تاریخ های:

31 October 2001 (Security Council/PRST/2001/31), 31 October 2002 (Security Council/PRST/2002/32), 28 October 2004 (Security Council/PRST/2004/40), 27 October 2005 (Security Council/PRST/2005/52), 8 November 2006 (Security Council/PRST/2006/42), 7 March 2007 (Security Council/PRST/2007/5), and 24 October 2007 (Security Council/PRST/2007/40)

به پیروی از مقاصد و اصول منشور ملل متحد،

همچنین با تأیید اراده ابراز شده در سند نتیجه اجلاس جهانی سران ۲۰۰۵ برای حذف همه شکل های خشونت علیه زنان و دختران، از جمله با خاتمه دادن به مصونیت خاطیان از مجازات و با تضمین محافظت از غیر نظامیان، به ویژه زنان و دختران، در جریان و پس از مناقشات مسلحانه، مطابق با تعهداتی که کشورها براساس حقوق بشردوستانه بین المللی وقانون بین المللی حقوق بشر بر عهده گرفته اند؛

با یادآوری تعهدات اعلامیه و برنامه اقدام پکن (A/52/231)، همچنین تعهد مندرج در سند نتیجه اجلاس ویژه بیست و سوم مجمع عمومی سازمان ملل متحد با عنوان «زنان ۲۰۰۰: برابری جنسیتی، توسعه و صلح برای قرن بیست و یکم» (A/S-23/10/Rev. 1) به ویژه تعهدات مربوط به خشونت جنسیتی و زنان در موقعیت های مناقشه مسلحانه؛

همچنین با تأیید تعهدات کشورهای طرف نسبت به کنوانسیون حذف همه شکل های تبعیض علیه زنان، پروتکل اختیاری آن، کنوانسیون حقوق کودک و پروتکل های اختیاری آن، و با تأکید به کشورهایی که هنوز چنین نکرده اند تصویب یا پیوستن به آنها را مورد بررسی قرار دهند؛

با توجه به این که غیر نظامیان اکثریت عظیم آسیب دیدگان از مناقشات مسلحانه را تشکیل می دهند؛ و این که زنان و دختران با استفاده از خشونت جنسیتی، از جمله به عنوان تاکتیکی جنگی برای تحقیر، مسلط شدن، القای هراس و وحشت، آواره یا جا به جا کردن اجباری اعضای غیر نظامی جامعه یا گروه قومی، به ویژه هدف قرار می گیرند؛

^۱ متن فارسی را از وبسایت مرکز اطلاعات سازمان ملل - تهران برگرفته ایم

واین که خشونت جنسی انجام شده به این روش در بعضی موارد ممکن است پس از توقف خصومت ها ادامه یابد؛ با یادآوری محکومیت همه شکل های خشونت جنسی ارتكابی علیه غیر نظامیان در مناقشات مسلحانه، به ویژه علیه زنان و کودکان با نیرومندترین واژه ها از سوی شورا؛

با تکرار نگرانی عمیق از این که، با وجود محکوم کردن خشونت علیه زنان و کودکان در موقعیت های مناقشه مسلحانه، از جمله خشونت جنسی در موقعیت های مناقشه مسلحانه، از سوی شورا، و با وجود درخواست های شورا خطاب به همه طرف های مناقشات مسلحانه برای قطع آنی چنین اعمالی، وقوع این گونه اعمال همچنان ادامه دارد و در بعضی از موقعیت ها نظام مند و گسترده شده و به سطوح ترسناک بربریت و بی رحمی رسیده است؛

با یادآوری گنجاندن طیفی از خلاف های مربوط به خشونت جنسی در اساسنامه دیوان بین المللی کیفری رم و اساسنامه های دادگاه های بین المللی کیفری ویژه،

با تأیید نقش مهم زنان در پیشگیری و حل مناقشات و نهادینه سازی صلح، و تأکید بر اهمیت مشارکت برابر و همکاری کامل آنان در همه تلاش ها برای حفظ و ترویج و حمایت از صلح و امنیت، و ضرورت افزایش نقش ایشان در تصمیم گیری در زمینه پیشگیری و حل مناقشات،

همچنین با ابراز نگرانی شدید از وجود موانع و چالش های مداوم بر سر راه مشارکت و همکاری آنان در امر پیشگیری و حل مناقشات در نتیجه خشونت، ارباب و تبعیض، که توانایی و مشروعیت زنان را برای مشارکت در زندگی اجتماعی در دوره بعد از مناقشه از بین می برد، و با آگاهی از تاثیر منفی این امر بر صلح، امنیت و آشتی پایدار، از جمله در جریان نهادینه سازی صلح پس از مناقشه؛

با پذیرفتن این امر که کشورها در زمینه احترام و تضمین رعایت حقوق بشر شهروندان خود، و همه افراد ساکن قلمرو خویش، آن گونه که در حقوق بین الملل مربوطه تصریح شده، مسئولیت اصلی را برعهده دارند؛

با تأیید این که طرف های مناقشات مسلحانه مسئولیت اصلی را در زمینه انجام همه اقدامات ممکن برای تضمین حمایت از غیرنظامیان درگیر برعهده دارند؛

با استقبال از هماهنگی کنونی در تلاش های داخل نظام ملل متحد، از جمله در ابتکار بین کارگزاری «اقدام سازمان ملل متحد علیه خشونت جنسی در مناقشات»، برای ایجاد آگاهی درباره خشونت جنسی در مناقشات مسلحانه و در موقعیت های پس از مناقشه و، در نهایت، برای خاتمه دادن به آن؛

۱ - تأکید می کند که خشونت جنسی، وقتی به عنوان تاکتیک جنگ برای هدف قراردادن عمدی غیرنظامیان یا به عنوان بخشی از حمله گسترده یا نظام مند علیه جمعیت های غیرنظامی، استفاده یا مجوز آن صادر شود، می تواند اوضاع مناقشه مسلحانه را به حد چشمگیری بدتر کند و مانع از اعاده صلح و امنیت بین المللی شود، در این زمینه تأیید می کند گام های موثر برای پیشگیری از این گونه اعمال خشونت جنسی و واکنش نشان دادن به آن می تواند به حفظ صلح و امنیت بین المللی به حد چشمگیری کمک کند، و آمادگی خود را، هنگام رسیدگی به موقعیت ها در

دستور کار شورا، در صورت ضرورت، برای تصویب گام های مناسب به منظور برخورد با خشونت جنسی گسترده یا نظام مند اعلام می کند؛

۲ - توقف کامل و آنی همه اعمال خشونت جنسی علیه غیر نظامیان را از تمامی طرف های مناقشات مسلحانه می خواهد؛

۳ - درخواست می کند همه طرف های مناقشات مسلحانه بلافاصله برای محافظت از غیر نظامیان، از جمله زنان و دختران، در برابر همه شکل های خشونت جنسی تدابیر مناسب به عمل آورند، تدابیری که می تواند شامل، از جمله، انجام اقدامات انضباطی نظامی مناسب و حمایت از اصول مسئولیت فرماندهی، آموزش ممنوع بودن همه شکل های خشونت جنسی علیه زنان به نظامیان، افشای افسانه های موهومی که به خشونت جنسی دامن می زنند، تحقیق در نیروهای مسلح و امنیتی برای بررسی تجاوزهای جنسی و سایر اشکال خشونت های جنسی، و ترخیص و اعزام زنان و کودکان در معرض خطر فوری خشونت جنسی به مکان های امن، باشد؛ و از دبیرکل می خواهد، هرگاه مناسب باشد، برای رسیدگی به این مساله در چارچوب بحث های گسترده تر حل مناقشه، گفتگو بین مقامات مربوطه سازمان ملل و طرف های مناقشه را تشویق کند، و در این کار، از جمله دیدگاه های ابراز شده از سوی زنان جوامع محلی درگیر را نیز مورد توجه قرار دهد؛

۴ - یادآوری می کند که تجاوز جنسی و سایر شکل های خشونت جنسی می تواند جنایت جنگی، جنایت علیه بشریت، یا اقدامی مشخصه و بنیادی در زمینه کشتار جمعی به شمار آید، بر ضرورت حذف جنایات خشونت جنگی از مفاد مربوط به عفو در مجموعه فرآیندهای حل مناقشه تاکید می کند، و از کشورهای عضو می خواهد به تعهدات خود برای محاکمه قانونی چنین اشخاصی عمل کنند، و اطمینان حاصل نمایند که همه قربانیان خشونت جنسی، به ویژه زنان و دختران از حمایت برابر بر اساس قانون و دسترسی برابر به عدالت برخوردار باشند، و بر اهمیت خاتمه دادن به مصونیت از مجازات برای چنین اعمالی به عنوان بخشی از نگرشی فراگیر در تلاش و جستجو برای تحقق عدالت، حقیقت، آشتی ملی و صلح پایدار تاکید می کند؛

۵ - قصد خود را، هنگام تعیین و تمدید نظام های تحریم ویژه کشورها، برای در نظر گرفتن تناسب تدابیر هدفمند و تصاعدی علیه طرف های فعال در مناقشه، که مرتکب تجاوز جنسی و سایر شکل های خشونت جنسی علیه زنان و دختران در موقعیت های مناقشه مسلحانه می شوند، تاکید می کند؛

۶ - از دبیرکل درخواست می کند، با مشورت شورای امنیت، کمیته ویژه عملیات حفظ صلح و گروه کاری آن و کشورهای مربوطه، هرگاه مناسب باشد، برنامه های آموزشی مناسب برای همه پرسنل حفظ صلح و بشردوستانه که در چارچوب هیات های مامور شده از طرف شورا مستقر شده اند تدوین و اجرا کنند تا به آنان کمک شود از خشونت جنسی و سایر شکل های خشونت علیه غیر نظامیان بهتر پیشگیری کنند، آنها را بشناسند و در برابر آنها واکنش نشان دهند؛

۷ - از دبیرکل می خواهد به تلاش ها برای اجرای سیاست عدم تحمل مطلق بهره کشی جنسی در عملیات حفظ صلح سازمان ملل متحد ادامه دهد و آنها را تقویت کند؛ و به کشورهایی که در زمینه فراهم کردن سرباز و پلیس برای

سازمان ملل کمک می کنند تاکید می نماید اقدامات پیشگیرانه مناسب، از جمله آموزش پیش از استقرار نیروها و آموزش آنان در محل خدمت، و اقدامات دیگر برای تضمین پاسخگویی کامل در موارد بروز چنین رفتارهایی از پرسنل خود، به عمل آورند؛

۸ - به کشورهای که پلیس و سرباز در اختیار سازمان ملل قرار می دهند توصیه می کند، با مشورت دبیرکل، انجام اقداماتی را بررسی کنند که می توانند برای بالا بردن آگاهی و تفاهم و حساسیت های متقابل پرسنل خود به عمل آورند، پرسنلی که در عملیات حفظ صلح سازمان ملل شرکت دارند تا از غیرنظامیان، از جمله زنان و کودکان محافظت کنند و از خشونت جنسی علیه زنان و دختران در موقعیت های هنگام مناقشه و پس از آن، از جمله هرجا ممکن باشد، با استقرار درصد بیشتری از زنان مامور حفظ صلح یا پلیس، پیشگیری کنند؛

۹ - از دبیرکل درخواست می کند رهنمودها و برنامه های موثری برای افزایش توانایی عملیات حفظ صلح سازمان ملل، و متناسب با ماموریت های آنها، برای محافظت از غیرنظامیان، از جمله زنان و دختران، از همه شکل های خشونت جنسی تدوین کند و مشاهدات خود را درباره محافظت از زنان و دختران و توصیه ها در این زمینه را به گونه ای نظام مند در گزارش های مکتوب خود که درباره موقعیت های مناقشه به شورا می دهد، بگنجانند؛

۱۰ - از دبیرکل و کارگزاری های مربوطه سازمان ملل متحد می خواهد، از جمله از طریق مشاوره با زنان و سازمان های تحت رهبری زنان، هرجا مناسب باشد، سازوکارهایی موثر برای ارائه حمایت در برابر خشونت، از جمله به ویژه خشونت جنسی، به زنان و دختران در داخل و اطراف اردوگاه های پناهندگان و آوارگان داخلی که به وسیله سازمان ملل اداره می شوند، همچنین در همه فرآیندهای خلع سلاح، ترخیص نیروها، و بازگشت آنان به اجتماع، و در تلاش های اصلاحی در بخش عدالت و امنیت که با یاری سازمان ملل متحد انجام می شود، به وجود آورد؛

۱۱ - براهمیت نقش مهمی تاکید می کند که کمیسیون نهادینه سازی صلح با گنجاندن راه های برخورد با خشونت های جنسی، یعنی خشونت هایی که در جریان و پس از مناقشه صورت گرفته، در توصیه ها و پیشنهاد های خود برای برنامه های نهادینه سازی صلح پس از مناقشه، و در تضمین مشاوره و حضور جامعه مدنی زنان در هیات های ویژه کشوری آن، به عنوان بخشی از نگرش گسترده آن به مسائل جنسیتی، می تواند ایفا کند؛

۱۲ - به دبیرکل و فرستادگان ویژه وی تاکید می کند از زنان دعوت به عمل آورند در بحث های مربوط به پیشگیری و حل مناقشه، حفظ صلح و امنیت و نهادینه سازی صلح پس از مناقشه شرکت کنند، و همه طرف ها را به شرکت در چنین مذاکراتی توصیه می کند تا مشارکت برابر و کامل زنان را در سطوح تصمیم گیری تسهیل نماید؛

۱۳ - از همه طرف های مربوطه، از جمله کشورهای عضو، موسسات مالی و نهادهای سازمان ملل می خواهد از توسعه و تقویت توانایی های موسسات بین المللی، به ویژه نظام های قضایی و بهداشتی، و از شبکه های محلی جامعه مدنی به منظور ارائه کمک پایدار به قربانیان خشونت جنسی در موقعیت های مناقشات مسلحانه و پس از مناقشات مسلحانه، حمایت کنند؛

۱۴ - از نهادهای مناسب منطقه ای و زیر منطقه ای می خواهد، به ویژه، موضوع تدوین و اجرای سیاست ها، فعالیت ها و برنامه های حمایتی برای منافع و مصالح زنان و دختران تحت تاثیر خشونت جنسی در مناقشه مسلحانه را بررسی کنند؛

۱۵ - همچنین از دبیرکل درخواست می کند تا ۳۰ ژوئن ۲۰۰۹ درباره اجرای این قطعنامه در چارچوب موقعیت هایی که در دستور کار شورا قرار دارند، با سود بردن از اطلاعات منابع موجود سازمان ملل، از جمله از گروه های کشوری، عملیات حفظ صلح، و سایر کارکنان سازمان ملل متحد، که از جمله شامل اطلاعات درباره موقعیت های مناقشه مسلحانه که در آنها خشونت جنسی به حد گسترده یا نظام مند علیه غیرنظامیان اعمال شده، خواهد بود؛ تجزیه و تحلیل فراوانی و روندهای خشونت جنسی در موقعیت های مناقشه مسلحانه؛ پیشنهادهایی برای اجرای برنامه هایی به منظور به حداقل رساندن آسیب پذیری زنان و دختران نسبت به چنین خشونت؛ معیارهایی برای اندازه گیری پیشرفت در پیشگیری و برخورد با خشونت جنسی؛ اطلاعات مناسب از شرکای اجرایی سازمان ملل در این زمینه؛ اطلاعات در باره برنامه های دبیرکل برای تسهیل گردآوری اطلاعات به موقع، بی طرفانه، دقیق، و قابل اتکا درباره استفاده از خشونت جنسی در موقعیت های مناقشه مسلحانه، از جمله از طریق هماهنگی بهتر فعالیت های سازمان ملل در محل و در مقر سازمان ملل؛ و اطلاعات درباره اقدامات انجام شده از سوی طرف های مناقشه مسلحانه، به ویژه با قطع فوری و کامل همه اعمال خشونت جنسی و با اتخاذ تدابیر مناسب برای حمایت از زنان و دختران در برابر همه شکل های خشونت جنسی، به شورا گزارش دهد؛

۱۶ - شورا مصمم است فعالانه به پیگیری این موضوع ادامه دهد.